

Helse, medisin og befolkningsutvikling i Norge

ARTIKKEL

LARSEN Ø

FALKUM E

Sammendrag

Hvis man ser folkehelsen, medisinen og helsevesenets historie gjennom de siste tusen år i et demografisk perspektiv, fremgår det at grunnlaget for medisinen virkeområde har forandret seg meget sterkt, spesielt i løpet av de siste to hundre år, både hva angår den faglige og administrative bakgrunn og når det gjelder befolkningens størrelse, bosettingsmønster og levekår. Til tross for en langvarig befolkningstilbakegang etter svartedauden, har det vært en befolkningsøkning som på 1800-tallet var spesielt preget av at dødeligheten sank før fødselstallet begynte å avta, slik at folkeveksten ble særlig sterk. Den medisinske vitenskaps og helsevesenets betydning for befolkningsutviklingen ble for Norges vedkommende først merkbar fra begynnelsen av 1800-tallet, men da først og fremst som resultat av forebyggende og sosialmedisinsk innsats.

Betydningen av den kurative medisin, sett som innvirkning på demografiske parametere, kom først med den effektive infeksjonsbekjempelsen i det 20. århundre. Medisinen faglige utvikling skjøt betydelig fart i den samme perioden, men både faglig fremgang og praktisk helsearbeid må sees i sammenheng med de sosiale rammebetingelsene. Like viktig for praktisk medisin og helsearbeid er det at man har beveget seg fra et samfunn der sykdom og død var en naturlig del av hverdagen, til et samfunn der helse og god funksjon inntil høy alder oppleves som en rettighet.

Publisert: 17. oktober 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI:

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no